

Parlamentul
Republicii Moldova

Dj-8 nr. *521*
29 noiembrie 2018

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative (nr.383 din 09.11.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, și a prevederilor Legii nr.100/2017 privind actele normative și expune următoarele.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, fiind aprobat prin Hotărârea nr.1066 din 8.11.2018, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit informației expuse în nota informativă, proiectul de lege a fost elaborat cu scopul excluderii din actele normative a prevederilor care stabilesc condiția obligatorie că mijloacele de transport destinate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, pot fi importate doar dacă sunt primite cu titlu gratuit (donație), dar și micșorarea periodicității de acordare a scutirilor fiscale, de la 7 la 5 ani.

II. Aspecte de ordin tehnico-juridice

1. **La Art.I, II, III**, considerăm că, norma potrivit căreia *după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutire de plata drepturilor de import, se permite beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor comercializarea mijloacelor de transport*, aduce atingere exercitării dreptului de proprietate, drept consfințit la art.9, 46 și 127 al Constituției. Astfel, se poate vorbi despre existența unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanei care a procurat mijlocul de transport și care este lipsit de exercitarea unor atribute ale dreptului de proprietate. Menționăm că, caracterul exclusiv al dreptului de proprietate îi permite titularului să facă singur ce vrea cu bunul său, în limitele prevăzute de lege. Astfel proprietarul în exclusivitate posedă, folosește și dispune de bun. În virtutea acestei puteri exclusive, oferite de legiuitor, proprietarul poate face asupra bunurilor sale orice act, cu condiția că aceste acte să nu contravină legii și să nu aducă atingere drepturilor unor terți. La fel, bunurile ce alcătuiesc obiectul dreptului de proprietate

privată, se află în circuitul civil general și pot fi transmise de la o persoană la alta prin acte juridice cu titlu oneros sau cu titlu gratuit. În acest sens, menționăm că destinația bunurilor, care constituie obiectul dreptului de proprietate privată, este de a satisface nevoile personale ale titularilor, obiectiv posibil de realizat prin faptul că, aflându-se în circuitul civil general, lucrurile pot face obiectul oricăror acte juridice civile.

Astfel, considerăm că această abordare legislativă nu este în acord cu principiile ce guvernează dreptul de proprietate. Iată de ce, propunem revizuirea acestui concept, prin acordarea posibilității persoanei de a comercializa bunul său oricând acesta dorește. Totodată, admitem posibilitatea unor îngrădiri, raționamentul acestora fiind de a nu admite abuzuri din partea beneficiarilor. Una din soluții ar putea fi de a acorda beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor dreptul de a importa un mijloc de transport cu scutirea de plata drepturilor de import o dată într-un interval de 7 ani. Astfel că, persoana nu este îngrădită în dreptul său de a comercializa sau procura bunuri, doar că statul își rezervă dreptul de ai accorda scutiri de la plata drepturilor de import doar în cazul unei operațiuni de import într-un interval de 7 ani. Pe cale de consecință, propunem examinarea posibilității de a înlocui la **Art.I, II, III**, propoziția *„Prin derogare de la aceste prevederi, după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutire de drepturi la import, se permite beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor comercializarea mijloacelor de transport.”* cu propoziția *„Prin derogare de la aceste prevederi, beneficiarii – persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor, beneficiază de scutirea respectivă, o dată într-un interval de 5 ani.”*

2. La Art.I, II, III, considerăm inadecvată utilizarea noțiunii de transmitere în arendă, ori, potrivit art.911 al Codului civil, contractul de arendă este contractul încheiat între o parte – proprietar, uzufructuar sau un alt posesor legal de terenuri și de alte bunuri agricole (arendator) – și altă parte (arendăș) cu privire la exploatarea acestora pe o durată determinată și la un preț stabilit de părți. Astfel, obiectul contractului de arendă îl pot constitui bunurile și terenurile agricole. Astfel, mijloacele de transport nu se pot încadra ca fiind obiecte ale contractului de arendă.

3. La Art.I, norma stabilită la art.28 lit.z) interzice beneficiarilor și persoanelor terțe comercializarea, transmiterea în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar a mijloacelor de transport scutite de plata drepturilor de import. Această normă este una imperativă și impune subiecților o conduită de la care nu pot deroga, adică aceștia nu pot stabili alte reguli pentru raportul lor juridic, decât cel impus. Potrivit teoriei dreptului, normele imperative care interzic subiecților de a face unele acțiuni sunt norme prohibitive. (*subiecții nu pot, nu se poate, nu se face*)

Cu toate acestea, textul cu care se propune a fi completată următoarele propoziții debutează cu **„În cazul în care aceste prevederi nu se vor respecta”** sau **„iar în cazul mijloacelor de transport prohibite”**. Considerăm abordarea ca fiind una injustă, ori, în cazul nerespectării legii și luându-se în considerare circumstanțele cauzei, atrage răspunderea juridică civilă, contravențională sau penală, după caz.

Mai mult, Codul contravențional prevede la art.287 alin.(13) și alin.(14) sancțiunile pentru - neachitarea în termen a drepturilor de import și de export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea plinară a taxelor vamale și sancțiuni pentru acțiunile care au ca scop exonerarea ilegală de drepturile de import și de export sau reducerea acestor drepturi.

Referitor la mijloacele de transport prohibite, prevederea art.20 alin.(2) stabilește că, mărfurile și mijloacele de transport care sunt prohibite de legislație de a fi introduse sau scoase din RM, trebuie să fie scoase imediat din Republica Moldova sau returnate în țară dacă nu sînt supuse confiscării conform legislației Republicii Moldova, acordurilor internaționale la care aceasta este parte.

4. **La Art.II**, prin modificările aduse art.343 ale Codului fiscal, considerăm că se aduce atingere normei constituționale a art.16, care statuează egalitatea tuturor în fața legii. Prin completarea dată, considerăm că persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor vor fi privilegiate în raport cu alte persoane cu alte dizabilități fizice sau senzoriale. Prin modificarea dată, se îngustează cercul persoanelor care pot fi scutiți de taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în RM, fără a se aduce argumente în acest sens. La fel, considerăm că, scutirea unui cerc de persoane în detrimentul altora nu constituie opțiunea ideală, ori acest fapt generează un tratament discriminatoriu. Propunem autorilor examinarea următoarei variante:

Art.343. Înlesniri

Sînt scutite de taxă persoanele cu dizabilități posesoare de autovehicule.

5. **La Art.IV**, potrivit normei de completare a Legii nr.60/2012, se permite conducerea mijloacelor de transport pentru transportarea persoanelor cu dizabilități, în exclusivitate doar de către aceste persoane sau de către persoanele împuternicite cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora.

Reiterăm observația expusă la pct. 1 al prezentului aviz, ori îngrădirea dreptului de proprietate se manifestă și prin imposibilitatea de a se folosi de bun la capacitate maximă. Însăși capacitățile reduse de mobilitate ale unei persoane cu dizabilități ale aparatului locomotor au constituit motivul elaborării prezentului proiect de lege, iar îngustarea cercului de persoane ce ar putea conduce mijlocul de transport nu răspunde scopului elaborării proiectului de lege.

În altă ordine de idei, cerința potrivit căreia este permisă conducerea mijlocului de transport doar de către un grup restrâns de persoane nu se aliniază cerințelor înaintate de pct.10 al Regulamentului circulației rutiere, care stabilește că, persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și, la cererea polițistului, polițistului de frontieră, ofițerului echipei mobile a Serviciului Vamal, este obligată să înmâneze pentru control:

- a) permisul de conducere;
- b) certificatul de înmatriculare a vehiculului;
- d) actele referitoare la natura și masa încărcăturii,
- e) actul care confirmă transmiterea în folosință a vehiculului, în cazul mijlocului de transport transmis în folosință având număr de înmatriculare neutru.

Reținem că, printre documentele necesare a fi prezentate de către conducătorul mijlocului de transport **nu este enumerat** actul care confirmă transmiterea în folosință a vehiculului care se află în posesia și folosința persoanelor cu dizabilități, iar solicitarea din partea polițistului de a prezenta un astfel de document va fi ilegală.

La același articol, atragem atenția asupra prevederi potrivit căreia conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane [...] se sancționează conform legislației în vigoare. Urmează a se aduce un spor de claritate normei, ori, la etapa actuală, legislația nu conține sancțiuni pentru

acțiunea sus prevăzută. Totodată, reținem norma art.5 alin.(2) a Codului contravențional, potrivit căreia interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise. Considerăm norma a fi una confuză și care comportă un grad sporit de incertitudine, fiind formulată neclar, astfel că nu răspunde cerințelor de claritate și previzibilitate a normei juridice, consfințite în articolul 23 alin. (2) din Constituție.

6. În scopul respectării exigențelor de tehnică legislativă și pentru o exactitate expresă vizavi de conținutul textului proiectului de lege, reținem:

- titlul legii urmează a fi redactat corespunzător, iar cuvântul „legislative” se va substitui cu cuvântul „normative”, conform exigențelor Legii nr.100/2017.

- la art.VI., după textul „de la data intrării în vigoare” se completează cu textul „a prezentei legi”

- în întreg conținutul proiectului, textul „scutire de drepturi la import” se va substitui cu textul „scutire de plata drepturilor de import”.

- textul articolelor nu corespunde rigorilor art.51 alin.(5) și alin.(6) ale Legii nr.100/2017, potrivit cărora articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului. Alineatele sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde.

Considerăm că, proiectul de lege necesită a fi revăzut prin prisma observațiilor invocate.

Ion Creangă
Șef Direcție

Ex: T. Malai
Tel.: 582